POLITICA DE MEDIU ÎN ROMÂNIA ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE

Lucreţia DOGARU

Abstract

The organization who takes the parameters of environment the best into consideration, especially as regards the integration concept of ecologically request in all the communitarian politics, is European Union.

The politics of environment in European Union has as principal objective a high level of environment protection, by the adoption of measures suitable for assuring the efficaciousness necessary in pollution fighting.

At national level environment protection politics constitutes an essential component of politics on short and medium term, which stands at the base of durable development of environment.

The politics of environment in our country has performed from the adoption of minimal measures of environment protection, which takes in consideration the limitation of pollution, until at the outline of these and the establishing of attributes and responsibilities for the ecological damages.

The environment politics evolution in Romania is reflected both by the objectives and priorities of these and by the big number of instruments and modalities of implementation.

Politica de mediu este concepută ca formă a politicii generale a statului,având ca sarcină stabilirea strategiilor,obiectivelor şi priorităţilor,metodelor şi mijloacelor implicate în acţiunile desfăşurate pe plan naţional în scopul prevenirii şi combaterii poluării,a conservării şi dezvoltării durabile a mediului.

Reprezetând o politică specială(atât la nivel naţional cât şi inţernational),politica de mediu înseamnă în acelaşi timp şi evaluarea situatiilor reale ale mediului,constatarea influenţelor negative asupra mediului,stabilirea instituţionalizată a măsurilor necesare organelor statale în protejarea şi conservarea mediului,precum şi stabilirea sistemelor de sancţionare în caz de poluare şi a cuantumului sancţiunilor aplicabile.

Politica de mediu este strâns legată şi condiţionată de politica economică,administrativ-financiară şi legislativă,corelaţie ce se bazează pe o cointeresare naţională şi internaţională întrucat reprezintă deopotrivă relaţii teoretice şi relaţii practice concrete.

Sarcinile politice de proţectie a mediului sunt diferite şi complexe, principala răspundere a politicii mediului revenind guvernelor fiecărei ţări precum şi autoritaţilor naţionale şi locale de specialitate.

Cele trei Conferinţe naţionale de proţectie a mediului[1] au stabilit principalele sarcini politice de protecţie a mediului pentru statele participante.Asfel,la putin timp după prima Conferinţă a O.N.U. asupra mdiului,Comisia Europeană a propus elaborarea unui program de acţiune în acest domeniu,care recunoaşte necesitatea şi legitimitatea unei politici comune în domeniul mediului.Cu timpul se dezvoltă progresiv un drept comunitar al mediului care în prezent cuprinde peste 200 directive şi regulamente în domeniul protecţiei mediului.

BDD-A23781 © 2007 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:37 UTC)

Actul Unic European adoptat în 1986[2],este documentul prin care protecţia mediului dobândeşte o bază legală în cadrul Tratatului CE,atribuind în mod explicit comunităţii europene competenţa în domeniul protecţiei mediului.

In anul 1997,prin Tratatul de la Amsterdam,politica de mediu devine politică orizontală a Uniunii Europene,ceea ce înseamna că aspectele de mediu vor fi în mod necesar luate în considerare în cadrul politicilor sectoriale.

In România,protecţia mediului a apărut ca un domeniu de sine-stătător al politicilor naţionale în anul 1990,când a fost infiinţat pentru prima dată un Minister al Mediului.

Politica de mediu în ţara noastră a evolut de la adoptarea de măsuri minime de protecţie a mediului,ce aveau în vedere limitarea poluării,până la conturarea cauzelor acestora,precum şi a stabilirii de atribuţii şi responsabilităţi pentru daunele cauzate mediului.

In anul 1992,s-a elaborat primul document oficial ce stabileşte obiecivele naţionale în domeniul protecţiei şi conservării durabile a mediului,*Strategia Naţională de Proţectie a mediului,*reactualizată în 1996 şi în 2002 în conformitate cu dispoziţiile comunitare în domeniu.

Structurată în două părţi ,Strategia Naţională de Mediu procedează la o prezentare a principalelor resurse naturale si a elementelor privind starea economică şi caliatea factorilor de mediu precum şi o prezentare a principalelor resurse de protecţie a mediului, a priorităţilor şi obiectivelor pe termen scurt,mediu şi lung.

Incepand cu anul 1996,se poate constata o adecvare a strategiei naţionale cu cea comunitară în ceea ce priveşte principiile,priorităţile şi obiectivele în domeniul mediului înconjurător.

Principiile pe care se bazează politica de mediu[3] în ţara noastră sunt urmatoarele:

- principiul precauţiei cu privire la activitaţile cu impact asupra calităţii mediului;
- principiul prevenirii poluării şi a riscurilor ecologice;
- principiul conservării biodiversităţii,a mostenirii culturale şi istorice;
- principiul potrivit căruia poluatorul şi utilizatorul „plăteşte",în sensul ca sunt obligaţi la plăţi directe atât cei ce poluează mediul cât şi cei care utilizează resursele naturale ale mediului;
- principiul stimulării activităţilor de redresare a mediului (prin acordarea de subvenţii, credite etc.).

In ceea ce priveşte prioritătile identificate,acestea reflectă atât nevoile naţionale cât şi tendinţile şi iniţiativele existente pe plan global.[4]

Strategiile naţionale de mediu din 1992 si 1996,reprezintă documentele pe baza cărora a fost structurată politica naţională de mediu până în anul 1999,când s-a adoptat Programul Naţional de Aderare la U.E.

In perioada care urmează,strategia naţională de mediu este completată de o serie de documente precum:Raportul privind starea mediului în România;Planul Naţional de gestionare a Deşeurilor şi Substanţelor periculoase.

Odată cu anul 2000,când încep negocierile de aderare ale României la U.E.,politica de mediu în ţara noastră se dezvoltă conform strategiei elaborate de Comisia Europeană pentru ţările candidate în cadrul Agendei 2000.

BDD-A23781 © 2007 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:37 UTC)

In scopul alinierii politicilor naţionale de mediu la standardele şi obiectivele politicii comunitare,ţara noastră în calitate iniţială de candidat, a trebuit să indentifice ariile prioritare de acţiune,să stabilescă obiectivele cheie de realizat până la data aderarii precum şi să stabilească termenele de adoptare,transpunere şi implementare a aquis-ului de mediu.[5]

In anul 2002 au fost deschise negocierile de aderare pentru Capitolul 22-Protecţia Mediului,precum şi s-a elaborat documentul intitulat„Foaia de parcurs"care menţionează aspecte de mediu ce vizează dezvoltarea capacităţilor de implementare a legislaţiei de mediu adoptate în scopul promovării dezvoltării durabile şi transormării polticii de mediu în politica transversală.

Aspectele avute în vedere se referă la continuarea transpunerii legislaţiei comunitare[6],implementarea legilaţiei de mediu deja adoptate şi la întărirea structurilor administrative necesare implementării complete a aquis-ului de mediu ce reprezintă legislaţia orizontală şi sectorială care reglementează politica de mediu a U.E.

Strategiile de dezvoltare a politicii naţionale de mediu în perioada de pre-aderare au fost conturate în funţie de prioritătile aderării României la U.E.şi de necesităţile naţionale,coroborate cu prioritătile naţionale.Iniţiativele comunitare active în domeniul politicii naţionale de mediu sunt reprezentate de instrumente de pre-aderare sub forma programelor de sprijin*:Programul PHARE,*ce reprezintă principalul instrument de asistenţă tehnică şi financiară,cu rol in implementarea aquis-ului comunitar de mediu şi mobilizarea investiţiilor in domeniul mediului;*Programul ISPA,*concentrat pe finanţarea proiectelor de infrastructură în domeniul mediului;*Programul LIFE*[7],ce finanţează proiecte ce vizează protecţia şi conservarea calităţii mediului şi a biodiversităţii.

Agenda 21,reprezinta o strategie globală de acţiune a O.N.U.,ce se axează pe participarea comunităţilor la implementarea politicilor de mediu,pe creşterea rolului educaţiei în dezvoltarea unei conştiinţe de mediu şi în utilizarea responsabilă a resurselor naturale.Strategia a fost implementată după 2000 în mai multe comunităţi locale.

Politica de mediu în U.E[8].şi în ţările membre este susţinută de un număr de actori instituţionali cu rol în pregătirea,definirea şi implementarea sa in cadrul politicilor globale sau naţionale..

Evoluţia politicii de mediu este reflectată atât de obiectivele şi prioritătile acesteia cât şi de numărul mare al intrumentelor de implementare,grupate în trei tipuri:instrumente legislative(reprezentate de legislaţia existentă în domeniul mediului);instrumente tehnice(sub forma standardelor de calitate privind mediul şi al celor mai bune tehnologii disponibile);instrumente economino-financiare(reprezentate de programul LIFE si de Fondul de Coeziune)precum şi de intrumentele ajutătoare(ce completează intrumentele standard acţionând ca stimulente în vederea adoptării de măsuri de protecţie a mediului).

In vederea realizării obiectivelor de politică ecologică au fost create în ţara noastră organe ale administraţiei publice şi cu instituţii noi competente în materie,proces denumit instituţionalizare de mediu.

Autoritatea Centrală de Mediu(creată în 1990),a suferit numeroase modificări privind organizarea,funcţionarea şi atribuţiile acesteia.[9].

In ultima perioadă,se remarca şi o accentuare a tendinţei de afirmare şi consolidare a unor structuri administrative în direcţia protejării şi gestionării durabile a mediului la nivel

BDD-A23781 © 2007 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:37 UTC)

național[10].Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului (înfiinţată prin H.G.nr.1625/2003);Garda de Mediu (înfiinţată prin H.G. nr.1167/2001);Administraţia Fondului de Mediu (înfiinţată prin Legea nr.73/2000).De asemenea,in scopul coordonării internaţionale a unor activităţi privind mediul s-au creat diverse organisme consultative,organisme inter-ministeriale precum şi structuri naţionale de cooperare internaţională pe probleme de mediu sectoriale.[11]

NOTE:

[1] Conferința de la Stockholm din 1972;Conferința de la Rio de Janeiro din 1992 și Conferința de mediu de la Johanesbourg din 2002.
[2] Ratificat in anul 1987.
[3] Aceste principii au fost implementate în politica de mediu din România,urmare a corelării legislației la aquis-ul comunitar,fiind stipulate în art.174 din Tratatul CE privind politica de mediu a Comunității;în acest sens,a se vedea **P.Prisecaru,** *Politici comune ale Uniunii Europen,*Ed.Economica,Bucuresti,2004,pag.226.
[4] Acestea sunt:menținerea și îmbunătățirea calității vietii și a potențialului existent al naturii;raportul maxim cost-beneficiu;respectarea convențiilor internaționale privind protecția mediului.
[5] A se vedea,**P.Anghel***,Institutii europene şi tehnici de negociere în procesul integrării,*Ed.Humanitas,2004,pag.130 si urm.
[6] La finele anului 2005,se adoptă Legea-cadru în materie de protecție a mediului,respectiv O.U.G.nr 195/2005 care abrogă Legea nr.137/1995 privind protecția mediului.
[7] Acest program a fost premergător Fondului de Coeziune;a se vedea**,W.Cairns,***Introducere in legislația Uniunii Europene,*Ed.Universal Dalsi,2001,pag.41.
[8] Pentru detalii,a se vedea,**D.Mazilu,***Dreptul comunitar al mediului,*Ed.Lumina Lex,Bucuresti,2006,pag.14-18.
[9] Ultima modificare s-a facut prin Hotararea de Guvern nr. 308 din 2005
[10] A se vedea,**St.Țarcă,***Dreptul mediului,*Ed.Lumina Lex,Bucuresti,2004,pag.344-348.
[11] Precum:Comitetul Național pentru Protecția Stratului de Ozon(CNPSO);Comisia Națională pentru Schimbări Climatice(CNSC)

BDD-A23781 © 2007 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:37 UTC)